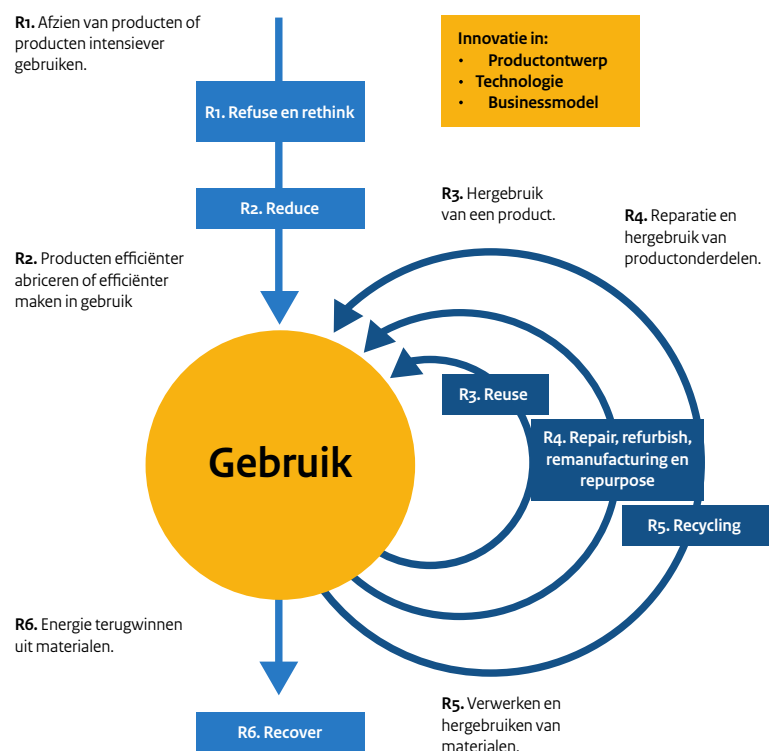

Aan de slag met afvalpreventie in jouw gemeente

Nederland streeft naar een circulaire economie in 2050. Dat houdt in: zo min mogelijk grondstoffen gebruiken en er zo lang mogelijk mee doen. Het voorkomen van afval is dus een belangrijke stap in het streven naar een circulaire economie. Maar hoe doen we dat? Tijdens een webinar van Rijkswaterstaat/VANG Huishoudelijk Afval (27 januari), delen vier Nederlandse gemeenten tips en tricks aan de hand van eigen initiatieven. En wat blijkt? Dankzij het enthousiasme van bewoners en ondernemers worden er mooie resultaten geboekt!

R-ladder

De mate van circulariteit wordt vaak bepaald aan de hand van de zogenoemde R-ladder. Hoe hoger een strategie op deze lijst (ladder) van circulariteitsstrategieën staat, hoe meer circulair de strategie is. Bij afvalpreventie kunnen gemeenten vooral een rol spelen op drie vlakken: **R1 (Rethink)**, **R2 (Reduce)** en **R4 (Repair, refurbish, remanufacturing en repurpose)**. De gemeente kan haar inwoners, en tot op zekere hoogte haar ondernemers, motiveren om met afvalpreventie aan de slag te gaan, informatie verspreiden hoe ze afval kunnen verminderen en afvalpreventie faciliteren door een goed ondernemersklimaat neer te zetten of door zelf faciliterende initiatieven op te zetten.

R-ladder met strategieën van circulariteit

Consumentenpeiling

Mariska Joustra, Milieu Centraal

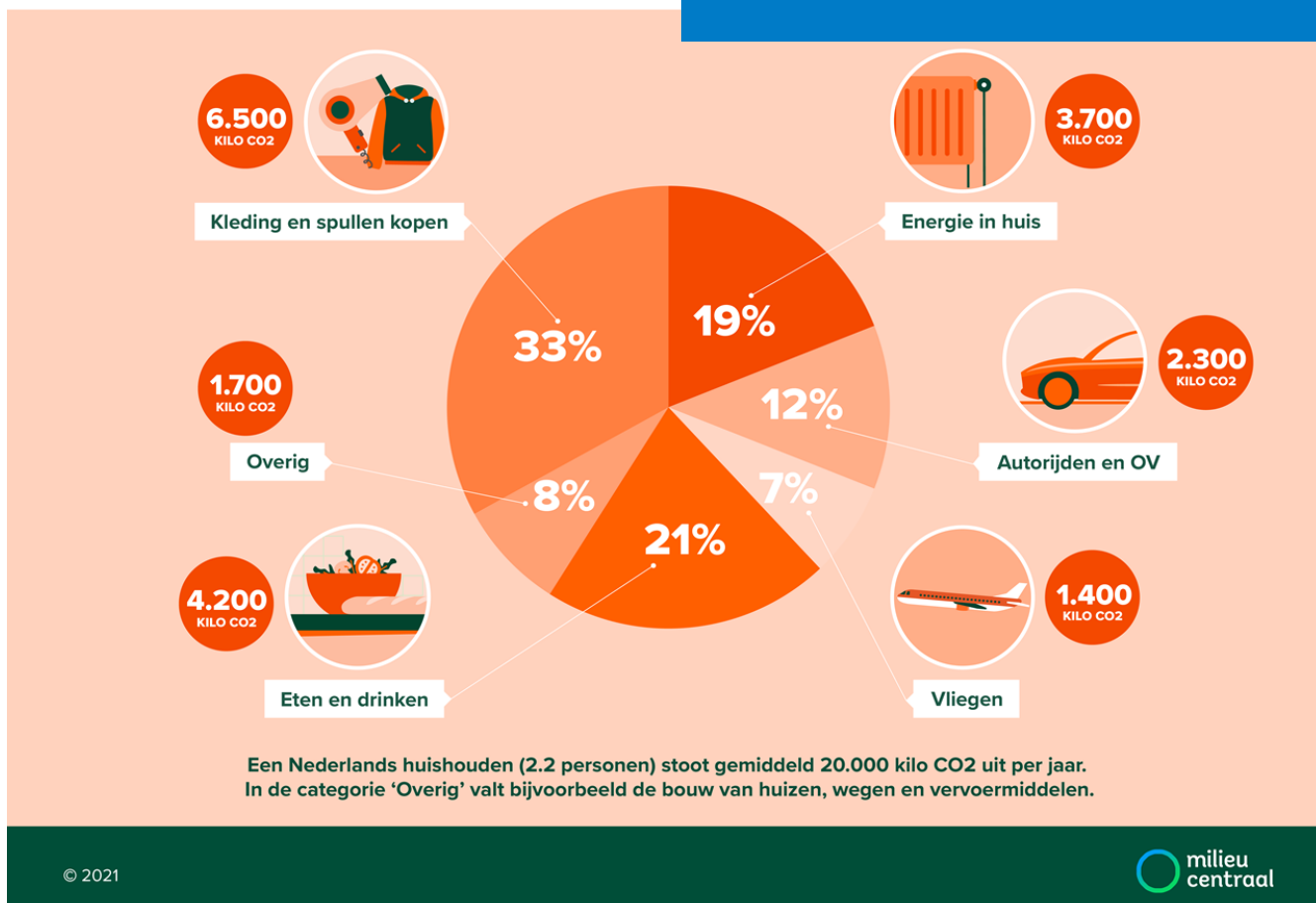
Spullen en kleding hebben een grote milieu-impact. Door bewuster te kopen, minder voor nieuw te gaan, spullen langer te gebruiken en afval beter te scheiden ga je duurzamer om met spullen.

Uit onderzoek blijkt dat 35% van de mensen denkt dat ze gelukkiger worden als ze nieuwe spullen kopen. Er zijn ook mensen die juist denken dat ze niet gelukkiger worden van het kopen van kleding, woonaccessoires of elektronica. Een groot deel van de Nederlanders vindt dat consuminderen past bij deze tijd, bij duurzaam gedrag en dat het nodig en slim is. De meest genoemde redenen om te consuminderen (het minder kopen van spullen), zijn gericht op het eigen leven:

48%, je houdt meer geld over voor andere dingen
44%, je hebt minder troep/volle kasten in huis
27%, minder gebruik van grondstoffen
26%, tegengaan klimaatverandering

Milieu Centraal helpt consumenten en gemeenten die aan de slag willen met afvalpreventie. De medewerkers van Milieu Centraal helpen gemeenten bij de communicatie naar inwoners en door praktische tips te delen. Lees hieronder over hoe gemeenten al aan de slag zijn met afvalpreventie.

Wil je meer lezen over leven zonder afval? Kijk dan even [hier](#).

Tegengaan van voedselverspilling

Pleun Mekkering, gemeente Arnhem

Waar ligt de rol van de gemeente als het gaat om het tegengaan van voedselverspilling? In Arnhem bleek uit onderzoek dat ondernemers de gemeente op dit thema niet goed konden bereiken. Er was behoefte aan een vast aanspreekpunt. Dat heeft de gemeente Arnhem gecreëerd door voedselverspilling onderdeel te maken van het uitvoeringsprogramma circulaire economie. De gemeente probeert het voorkomen van voedselverspilling te stimuleren door bestaande initiatieven aan elkaar te koppelen – op die manier is de slagkracht het grootst. Zo koppelen ze de aanpak van voedselverspilling aan andere beleidsterreinen zoals armoede, circulaire economie en afval. Daarnaast bleek een rol voor de gemeente weggelegd voor het creëren van bewustwording bij ondernemers en door het wegnemen van barrières. Afgezien van het feit dat het verminderen van voedselverspilling bijdraagt aan de Arnhemse ambities op het gebied van armoede en CO2, verlaagt het ook flink de afvalverwerkingskosten. Arnhem kijkt ook wat ze als gemeente intern

kunnen verbeteren. Zo passen ze de catering aan en gooien ze het eten dat achterblijft na een raadsvergadering niet weg.

Tips:

1. Kijk goed naar je stad, wat voor 'voedselstad' ben je? In Arnhem zijn veel All You Can Eat-restaurants, maar ook restaurants die inzetten op lokaal voedsel of werken met 'ouderwetse' technieken om voedsel goed te bewaren. Die gaan allemaal heel anders om met hun eten, wat doe je daarmee? Door goed te kijken wat het horeca-aanbod is, en wat dat betekent qua voedselverspilling, kun je gerichte acties opzetten om die verspilling tegen te gaan.
2. Begin met de ondernemers die er energie voor hebben, die het interessant vinden. Zo bouw je vanzelf een netwerk op.

Besparing:

Er zijn in Arnhem
81.205 huishoudens

Gemiddeld is er **67,4 kg** voedselverspilling per huishouden. Dit is o.b.v. 34,4 kg per persoon

Als al deze huishoudens per jaar **1 kilo** minder voedsel verspillen...

...dan bespaart dit de gemeente maar liefst **€15.267**

Minder afval betekent immers lagere afvalverwerkingskosten!

Geen sticker = geen reclame

Marcel van Westerhoven, gemeente Haarlem

Wie geen reclamefolders wil ontvangen, geeft dat door- gaans aan met een NEE-brievenbussticker. Maar 20% van de Haarlemse huishoudens die zo'n sticker niet had, bleek toch niet op die folders te zitten wachten. Daardoor ging in deze huishoudens zo'n 33 kilo papier per jaar ongelezen de papierbak in. Dit probleem heeft de gemeente aangepakt met een nieuw systeem: sinds 1 januari 2020 moeten Haarlemmers die wél folders willen ontvangen een JA-sticker op hun brievenbus plakken. En het werkt: in plaats van 48% ontvangt nu 83% van de huishoudens geen reclame meer.

Blad of folder?

Voor huis-aan-huisbladen blijft in Haarlem het 'oude' opt-out systeem gelden. Omdat 'bladen' met minimaal 10% content en maximaal 90% reclame hier ook onder vallen, herdefiniëren sommige gemeenten de term huis-aan-huisblad. Bijvoorbeeld door vast te leggen dat zo'n blad minimaal 30% lokale content moet bevatten. Dit wordt gedaan om te voorkomen dat reclamefolders worden omgebouwd tot huis-aan-huis-bladen en zo toch door de brievenbus mogen.

Resultaten:

- 83% van de huishoudens ontvangt geen reclame meer
- 600 ton minder papierafval per jaar
- 44% minder folders verspreid

Voor wie meer wil weten; VANG-HHA heeft een praktische handreiking gemaakt.

Deel, geef, repareer en koop niet!

Sabine Nijdam, gemeente Meppel

Meppel spoort haar bewoners aan om spullen zoveel mogelijk te delen, door te geven, te repareren, te hergebruiken, niet te verspillen én minder te kopen. Hiervoor haakt Meppel aan bij bestaande initiatieven en probeert de gemeente haar bewoners te stimuleren nieuwe initiatieven op te zetten. Samen met lokale partners zoals Stichting Welzijn, LeerWerkCentrum en wijkplatforms vormt de gemeente een werkgroep die de al bestaande lokale en coöperatieve initiatieven verzamelt. Vervolgens kijkt de werkgroep waar en hoe ze deze initiatieven het beste kunnen ondersteunen. Meppel probeert de initiatieven van bewoners aan te jagen door ze te helpen en anderen burgers hiermee te inspireren.

Doel: Meppers informeren en inspireren om bewust met spullen om te gaan.

Tip van Meppel:

Begin met een kleine groep enthousiaste bewoners en maak samen werk van een eerste idee. Van daaruit kun je steeds meer mensen kennis laten maken met het idee van de deeleconomie en alle kansen die het biedt.

CO₂ spullen - Onze spullen zorgen voor 30% van de CO₂-uitstoot van een huishouding. Meer dus dan ons vervoer, benzine en vliegtickets (29%). [Ga LEREN DELEN](#)

elektronische apparaten - E-waste is de snelst groeiende afvalstroom ter wereld. In Nederland hebben we gemiddeld 100 elektronische apparaten per gezin. [Ga LEREN DELEN](#)

auto's - Een auto staat 95% van de tijd stil. Met de energie die het kost om een nieuwe auto te maken kun je vijf jaar rijden. [Ga LEREN DELEN](#)

kleding - De afgelopen 15 jaar kochten we 60% meer kleding. Ieder kledingstuk draagt we gemiddeld zeven keer. [Ga LEREN DELEN](#)

MAAK HET VERSCHIL MET MINDER SPULLEN

Klik voor meer informatie op de voorbeelden in de wereldbol

GEbruik HET SAMEN
Soms heb je (leven) iets nodig wat je zelf niet hebt. Waarom zou je het kopen als je het ook kunt lenen of huuren?

GEbruik HET LANGER
Ben je op een uitdaging, geef het weg of verkoop het. Is het kapot of niet meer te gebruiken, repareer het of knap het op.

GEbruik HET AFVAL
Is iets echt niet meer te gebruiken, kijk of je van het materiaal iets anders kunt maken. Gaop je het toch weg: doe het in de juiste zak of bak. Dan worden de grondstoffen opnieuw gebruikt.

Put de aarde minder uit.

GA LEKKER DELEN

Wet deelen steeds meer op. Dat is mooi want: Spullen ons dagelijks leven. Met van spullen en materialen natuurlijk grens voor je is voorbeelden uit Fryslân.

Wijk op de voorbeelden

Inspiratie of hulp nodig?

Kijk dan even op onderstaande sites:

- [Drenthe geeft door](#)
- [Noordelijk Innovatielab Circulaire Economie](#)
- [NMF Drenthe](#)

Vol inzetten op preventie

Carla Fransen, gemeente Apeldoorn

Om in Apeldoorn van 60 naar 30 kilo restafval per inwoner per jaar te gaan in 2025 en naar 0 kilo in 2050, heb je meer nodig dan standaard afvalmanagement. Daarom zet de gemeente vol in op preventie. Daarvoor is het belangrijk om in de hele keten met elkaar samen te werken. Er is in Apeldoorn een heel actieve groep, Zero Waste Apeldoorn, waar de gemeente veel mee samenwerkt. Zero Waste Apeldoorn levert brede informatie aan inwoners via onder andere sociale media en nieuwsbrieven. Verder organiseren ze schoonmaakacties, bieden ze wandeltours aan om zero-waste te winkelen en hebben ze een kaart van Apeldoorn met daarop alle kringloopwinkels en repaircafés. De gemeente doet mee aan allerlei pilots, zoals die met wasbare luiers op kinderdagverblijven en de pilot die mensen moet stimuleren om kapotte spullen te laten repareren.

Door samen te werken met andere initiatieven inspireert Apeldoorn haar bewoners nog meer om bewust om te gaan met Afval – hoger op de R-ladder. Doe hier je inspiratie op:

- [Zero Waste Apeldoorn](#)
- [Heel Apeldoorn Rein](#)
- [Heel Apeldoorn Repareert](#)
- [Participatie in de landelijke Verspillingsvrije week](#)

Zelf aan de slag? Dit zijn de tips:

- Begin met wat er al is: inventariseer bestaande initiatieven en koppel die aan elkaar
- Breng in kaart wat voor soort gemeente je hebt: wie wonen er, waar is behoefte aan, hoe ziet de horeca eruit, waar is werk aan de winkel?
- Zorg voor een vast en duidelijk aanspreekpunt binnen de gemeente
- Start met een kleine groep enthousiastelingen (collega's, inwoners, ondernemers)
- Kijk ook naar je eigen bedrijfsvoering